

Rezumat C-627/19 PPU**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

22 august 2019

Instanța de trimitere:

Rechtbank Amsterdam (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

22 august 2019

Reclamant:

Openbaar Ministerie

Pârât:

ZB

Obiectul procedurii principale

Cerere de examinare a unui mandat european de arestare (denumit în continuare „MEA”), formulată de procuror.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Această cerere formulată în temeiul articolului 267 TFUE privește aplicabilitatea cerinței de a exista o cale de atac jurisdicțională deschisă împotriva deciziei de a emite un MEA, dacă MEA vizează executarea unei pedepse privative de libertate deja impusă prin hotărâre judecătorească.

Întrebarea preliminară

Dacă un MEA vizează executarea unei pedepse privative de libertate impuse printr-o decizie executorie a unui judecător sau a unei instanțe, în timp ce MEA este emis de un procuror care participă la administrarea justiției în statul membru emitent și se garantează că, în exercitarea funcțiilor sale inerente emiterii unui

mandat european de arestare, acesta acționează în mod independent, mai este valabilă condiția de a fi posibilă o cale de atac jurisdicțională care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective împotriva deciziei de emitere a unui MEA, și în special a caracterului proporțional al unei astfel de decizii?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Articolele 1 și 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3).

Dispoziții naționale invocate

Articolul 1 din Legea privind predarea persoanelor (Monitorul Oficial 2004, 195).

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 ZB a fost arestat la 3 mai 2019 în Țările de Jos, pe baza unui MEA emis la 24 aprilie 2019 de procurorul din Bruxelles (Belgia). MEA vizează predarea persoanei căutate în vederea executării unei hotărâri din 7 februarie 2019 pronunțată de Franstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel [Tribunalul de primă instanță francofon din Bruxelles, Belgia], în baza căreia persoana căutată a fost condamnată la pedepse privative de libertate cu durata de treizeci de luni și de un an.
- 2 La 3 mai 2019, procurorul a formulat o cerere de examinare a MEA. Pe durata examinării cauzei, s-au adresat întrebări suplimentare autorității emitente din Belgia.
- 3 Aceste întrebări au fost adresate pentru a verifica dacă emiterea unui MEA de către această autoritate era în conformitate cu cerințele pe care Curtea de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea”) le-a stabilit în Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și Zwickau), C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456.
- 4 În opinia instanței de trimitere, din această hotărâre reiese că un procuror poate fi considerat autoritate judiciară emitentă dacă participă la administrarea justiției în statul membru emitent, acționează în mod independent și există o cale de atac jurisdicțională deschisă împotriva deciziei procurorului de a emite un MEA.

Principalele argumente ale părților din litigiul principal

- 5 Ca reclamant, Ministerul Public susține, la fel ca autoritatea emitentă belgiană, că cerința de a exista o cale de atac jurisdicțională deschisă împotriva deciziei de a

emite un MEA nu se aplică în cazul unui MEA care vizează executarea unei pedepse privative de libertate.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 6 Pe baza informațiilor furnizate de autoritățile belgiene, instanța de trimitere stabilește, cu privire la poziția Ministerului Public, că un procuror belgian participă la administrarea justiției în Belgia și acționează în mod independent; el nu riscă, într-un caz individual, să fie condus sau să primească instrucțiuni, în mod direct sau indirect, de la puterea executivă, cum ar fi un ministru de justiție, în cadrul adoptării unei decizii cu privire la emiterea unui MEA.
- 7 Prin urmare, procurorul belgian îndeplinește cel puțin primele două cerințe din cele menționate la punctul 4 de mai sus, pentru a fi considerat „autoritate judiciară emitentă” în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584. Curtea a prezentat aceste cerințe la punctele 73 și 74 din Hotărârea OG și PI.
- 8 Cu toate acestea, instanța de trimitere consideră că informațiile autorităților belgiene ridică întrebarea dacă condiția, prevăzută la punctul 75 din Hotărârea OG și PI, ca decizia procurorului de a emite un MEA și, în special, caracterul proporțional al unei astfel de decizii să poată fi supuse unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective este valabilă și în cazul în care MEA vizează executarea unei pedepse privative de libertate.
- 9 Potrivit instanței de trimitere, cerința privind existența posibilității de a formula o cale de atac jurisdicțională reiese din cuprinsul punctului 75 din Hotărârea OG și PI. La acest punct, Curtea prevede următoarele: „În plus, atunci când dreptul statului membru emitent atribuie competența de emitere a unui mandat european de arestare unei autorități care, deși participă la administrarea justiției din acest stat membru, nu este ea însăși o instanță, decizia de emitere a unui astfel de mandat de arestare și în special caracterul proporțional al unei astfel de decizii trebuie să poată fi supuse în respectivul stat membru unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective.”
- 10 Cuvintele „unui astfel de mandat de arestare” nu pot face referire decât la „mandatul european de arestare” și nu lasă loc niciunei legături cu un alt mandat decât MEA, în special mandatul de arestare național care stă la baza MEA.
- 11 În plus, la punctul 67 din Hotărârea OG și PI, Curtea distinge între două niveluri de protecție a drepturilor în materie de procedură și a drepturilor fundamentale. Primul nivel privește protecția cu ocazia emiterii mandatului de arestare național, iar al doilea nivel indică protecția cu ocazia emiterii MEA.
- 12 Instanța de trimitere notează că procurorul a susținut în cauze anterioare legate de predarea persoanelor că, având în vedere punctul 68 din Hotărârea OG și PI,

criteriul de la punctul 75 nu se aplică. Ar fi suficient să se adopte o decizie care să îndeplinească cerințele unei protecții jurisdicționale efective numai la unul din cele două niveluri de protecție menționate la punctul 68.

- 13 Potrivit instanței de trimitere, din cuprinsul punctului 68 reiese că cele două niveluri de protecție implică, printre altele, adoptarea unei decizii care îndeplinește cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective „cel puțin” la unul dintre cele două niveluri de protecție menționate. Aceasta înseamnă că, atunci când MEA este emis de o autoritate care, deși participă la administrarea justiției, nu este un judecător sau o instanță, mandatul de arestare național trebuie să fie emis de un judecător sau de o instanță.
- 14 La punctul 69 din Hotărârea OG și PI, Curtea stabilește următoarele cu privire la acest aspect: „Rezultă că, atunci când legislația statului membru emitent atribuie competența de emiteră a unui mandat european de arestare unei autorități care, deși participă la administrarea justiției în acest stat membru, nu este un judecător sau o instanță, decizia judiciară națională, cum este un mandat de arestare național, pe care se fundamentează mandatul european de arestare trebuie la rândul său să îndeplinească asemenea cerințe.”
- 15 Prin urmare, din cuprinsul punctului 68 menționat trebuie să se concluzioneze că este necesară o decizie a unui judecător sau a unei instanțe cel puțin la unul din cele două niveluri. În situația descrisă la punctul 69, conform punctului 70, se garantează nivelul de protecție pe plan național, și anume mandatul de arestare național pe care se bazează decizia de emiteră a MEA.
- 16 Din cuprinsul punctelor 71 și 72 din hotărârea menționată reiese că, ulterior, autoritatea care ia decizia de emiteră a MEA este cea căreia îi revine responsabilitatea de a asigura acest al doilea nivel de protecție, „chiar și atunci când acest mandat european de arestare se întemeiază pe o decizie națională pronunțată de un judecător sau de o instanță”.
- 17 În cadrul acestui al doilea nivel de protecție, se impune în primul rând ca autoritatea judiciară emitentă să nu fie expusă, cu ocazia adoptării unei decizii de emiteră a unui MEA, „niciunui risc de a fi supusă în special unei instrucțiuni individuale din partea puterii executive” (punctele 73 și 74). În cazul în care competența de emiteră a unui MEA este atribuită unei autorități (complet independente) care participă la administrarea justiției, însă nu este un judecător sau o instanță, se impune, de asemenea („în plus” la punctul 75), ca decizia de emiteră a unui MEA și în special caracterul proporțional al unei astfel de decizii să poată fi supuse unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective, cu alte cuvinte unei proceduri în fața unui judecător sau a unei instanțe.
- 18 Nimic din formularea punctului 68 menționat, mai ales sintagma „cel puțin”, nu exclude impunerea cerinței indicate la punctul 75 dacă decizia de la nivelul național este luată de un judecător sau de o autoritate judiciară. Punctul 68 impune

numai ca un judecător sau o instanță fie să ia decizia națională, fie să emită MEA. În primul caz, punctul 75 adaugă faptul că împotriva deciziei de emiteră a unui MEA adoptată de o altă autoritate decât un judecător sau o instanță trebuie să fie posibilă o cale de atac jurisdicțională la un judecător sau o autoritate judiciară.

- 19 Prin urmare, cerințele de la punctele 75 și 68 din Hotărârea OG și PI sunt compatibile una cu cealaltă.
- 20 Acestea rezultă și din Hotărârea din 27 mai 2019, PF (procurorul general al Lituaniei), C-509/18, EU:C:2019:457, pronunțată în aceeași zi cu Hotărârea OG și PI. În această cauză, mandatul de arestare național a fost emis de o autoritate judiciară (punctele 22 și 54 din această hotărâre), procurorul general al Lituaniei a participat, în plus, la administrarea justiției penale din Lituania (punctul 42) și s-a garantat că procurorul general al Lituaniei este independent față de puterea executivă, însă instanța de trimitere a trebuit, cu toate acestea, să verifice „dacă deciziile [procurorului general] de emiteră a unui mandat european de arestare pot face obiectul unei căi de atac care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective” (punctul 56).
- 21 Chiar dacă mandatul de arestare național a fost emis de un judecător sau de o autoritate judiciară, trebuie să fie posibilă o cale de atac jurisdicțională la un judecător sau o autoritate judiciară împotriva deciziei de emiteră a unui MEA, atunci când această decizie a fost luată de o altă autoritate decât un judecător sau o instanță. Într-o opinie anterioară din 5 iulie 2019, instanța de trimitere a calificat această chestiune drept „éclairé”. Întrucât în cauza de față există o decizie de emiteră a unui MEA adoptată de Ministerul Public din Belgia, deci nu de un judecător sau de o autoritate judiciară, ambele cerințe menționate la punctele 68 și 75 din Hotărârea OG și PI trebuie respectate în litera celor două hotărâri din 27 mai 2019.
- 22 Într-o hotărâre interlocutorie din 4 iunie 2019 (ECLI:NL:RBAMS:2019:4010) dintr-o altă cauză, instanța de trimitere a considerat că, deși în Hotărârea OG și PI este vorba despre un MEA în vederea urmăririi penale, considerațiile privind protecția pe care trebuie să o ofere autoritatea judiciară emitentă, cu ocazia adoptării deciziei sale privind emiteră a unui MEA, sunt enunțate în așa fel încât nu se distinge nicio diferență între MEA în vederea urmăririi penale și MEA în vederea executării. Instanța de trimitere își menține această opinie.
- 23 În urma acestor două hotărâri din 27 mai 2019, instanța de trimitere a constatat, pe baza informațiilor furnizate de autoritățile acestor state membre, că ordinea juridică a două state membre nu prevede posibilitatea ca decizia de emiteră a unui MEA și, în special, caracterul proporțional al acestei decizii să fie supuse unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective, așa cum se prevede la punctul 75 din Hotărârea OG și PI.
- 24 În ambele cazuri a fost vorba despre MEA în vederea urmăririi penale și în ambele cazuri atât autoritatea emitentă, cât și Ministerul Public din Țările de Jos au

considerat că punctul 75 din această hotărâre nu vizează cazul în care la baza MEA a stat o decizie a unui judecător sau a unei autorități judiciare. Astfel cum s-a explicat la punctul 22 de mai sus, din acest motiv, instanța de trimitere nu este de acord cu acest punct de vedere.

- 25 În cazul de față, MEA vizează executarea unei pedepse privative de libertate. Într-un astfel de caz, este necesar ca la baza MEA să stea o decizie a unui judecător sau a unei instanțe. Atât autoritatea emitentă, cât și procurorul neerlandez au considerat că punctul 75 nu se aplică în cazul unui MEA care vizează executarea unei pedepse privative de libertate. Întrucât există diferențe de opinie între instanța de trimitere și autoritățile emitente din alte state membre cu privire la interpretarea mai multor puncte din Hotărârile din 27 mai 2019, precum indică și deciziile de trimitere luate de instanța de trimitere în alte două cauze concomitent cu prezenta decizie de trimitere, iar astfel de diferențe de opinie nu sunt de dorit, în opinia sa, ea consideră oportun să prezinte Curții acest diferend.
- 26 Prin urmare, instanța de trimitere va întreba Curtea, pe scurt, dacă este posibilă o cale de atac jurisdicțională împotriva deciziei unui procuror de emiterie a unui MEA și în special a proporționalității acesteia, în cazul în care MEA vizează executarea unei pedepse privative de libertate.
- 27 Pentru a se răspunde la această întrebare, instanța de trimitere consideră relevante următoarele: chiar și atunci când MEA vizează executarea unei pedepse privative de libertate și, prin urmare, la baza MEA stă o hotărâre executorie pronunțată de un judecător sau o instanță, este necesar, în opinia sa, să se garanteze independența procurorului care a emis MEA. În etapa executării pedepsei, încă este important să se verifice, în mod independent, dacă sunt reunite condițiile de emiterie a unui MEA și în special dacă emiteria acestuia este proporțională. Simplul fapt că împotriva persoanei căutate s-a pronunțat o hotărâre executorie nu înseamnă că emiteria unui MEA în vederea executării pedepsei privative de libertate impuse de acea hotărâre este neapărat proporțională. În general, evaluarea proporționalității emiterii unui astfel de MEA nu este inclusă în hotărârea executorie pronunțată de judecător sau de autoritatea judiciară.
- 28 În plus, este posibil ca între momentul în care hotărârea a devenit executorie și cel al deciziei de emiterie a MEA să fi trecut o anumită perioadă de timp, în care este posibil să fi apărut noi fapte și circumstanțe relevante pentru proporționalitatea emiterii unui MEA. În acest context, nu pare să existe niciun motiv întemeiat pentru a se presupune că, în cazul unui MEA emis de un procuror care vizează executarea unei pedepse privative de libertate, posibilitatea unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective nu este necesară.
- 29 Curtea nu a analizat încă întrebarea dacă posibilitatea unei căi de atac jurisdicționale, astfel cum este prevăzută la punctul 75 din Hotărârea OG și PI, trebuie să existe și în cazul unui MEA care vizează executarea unei sancțiuni privative de libertate. S-a explicat mai sus de ce este oportun să se adreseze Curții

această întrebare. În plus, răspunsul la această întrebare este necesar pentru decizia pe care trebuie să o ia instanța de trimitere, întrucât un răspuns afirmativ la întrebarea preliminară adresată ar însemna că aceasta nu poate examina MEA pe fond și nu se poate pronunța cu privire la cererea de predare, în timp ce un răspuns negativ la întrebare ar putea duce la o autorizare a predării.

- 30 Instanța de trimitere solicită Curții să dispună judecarea acestei trimiteri preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 267 al patrulea paragraf TFUE și la articolul 107 din Regulamentul de procedură.
- 31 Persoana solicitată se află în detenție în vederea predării până la pronunțarea deciziei cu privire la cererea de predare. Instanța de trimitere nu poate lua această decizie atât timp cât Curtea nu a răspuns la întrebările preliminare. În consecință, răspunsul rapid al Curții afectează în mod direct și decisiv și durata detenției în vederea predării la care este supusă persoana solicitată.

DOCUMENT DELUCRAT